

БАЛАНС НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЛАСТ ВАРНА КЪМ 31.12.2021 ГОДИНА

Към 31 декември 2021 г. територията на област Варна, изчислена от Националния статистически институт на базата на цифрови модели на кадастралната карта на страната, е 3 818.67 кв. километра. Тя нарежда областта на 12-о място с 3.4% от територията на страната. В състава на областта най-голяма по територия е община Провадия с 517.46 кв. км, или 13.55%, а най-малка - община Белослав с 59.90 кв. км, или 1.57%.

1. Баланс на територията на област Варна към 31.12.2021 година

Вид територия	Квадратни километри	Относителен дял - %
Общо	3818.67	100
Урбанизирана територия	268.15	7.02
Територия на транспорта	134.65	3.53
Земеделска територия	2158.74	56.53
Горска територия	1111.75	29.11
Територия, заета от води и водни обекти	75.73	1.98
Защитена територия	28.87	0.76
Нарушена територия	19.42	0.51
Непоказано ¹	21.36	0.56

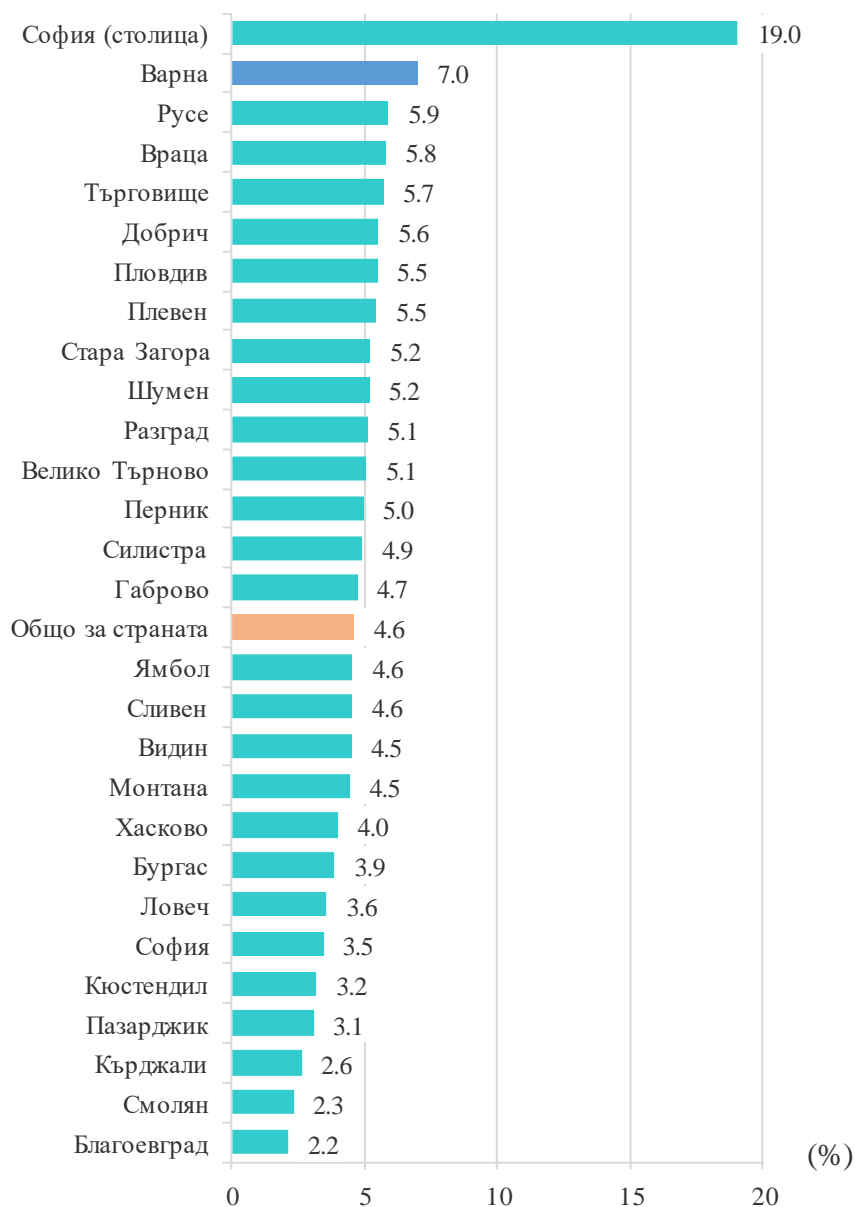
Според начина на трайно ползване (конкретно предназначение) на поземлените имоти, най-голяма площ заемат земеделските територии - 2 158.74 кв. км, или 56.53% от територията на областта. По дял на земеделските територии област Варна е на 14-о място в страната. С най-голям относителен дял на земеделските територии в своята територия е община Ветрино с 82.71%, а с най-нисък - община Бяла с 30.02%.

Горските територии са 1 111.75 кв. км, или 29.11% от общата площ на областта. С най-обширни горски площи като относителен дял са общините Долни чифлик (56.14%), Бяла (48.04%) и Дългопол (47.32%), а с най-малки - общините Ветрино (8.59%) и Вълчи дол (13.16%). Област Варна е на 17-о място по дял на този тип територии в общата ѝ площ.

Урбанизираните територии в област Варна обхващат 268.16 кв. км, или 7.02%. Областта заема второ място в страната по дял на урбанизираните територии от общата ѝ площ (фиг. 1), преди нея е само област София (столица) с 19.03%. В състава на областта първа по дял на урбанизираните територии е община Варна с 29.59%, следвана от община Девня с 10.97%, а най-малка по дял е община Дългопол - 3.29%.

¹ Непоказано - площи, за които липсва информация в цифровата кадастрална карта или отделни поземлени имоти, които не са класифицирани по начин на трайно ползване и по вид територия към датата.

Фиг. 1. Относителен дял на урбанизираната територия към 31.12.2021 г. по области

Методологични бележки

Целта на статистическото изследване за баланса на територията (баланс на земята) е да осигури актуална информация за структурата на ползването на земята на национално и регионално ниво, а в дългосрочен план да даде възможност за проследяване на измененията в разпределението на основните видове територии.

Източник на данните, на базата на които е проведено изследването, е актуалната към края на референтната година цифрова кадастрална карта и кадастралните регистри.

Единица на наблюдението е поземленият имот, заедно с основните кадастрални данни за начина на трайно ползване на поземления имот и основното предназначение на територията, вписани в кадастралните регистри.

„Поземлен имот“ - част от територията, включително и тази, която трайно е покрита с вода, определена с граници съобразно правото на собственост (Закон за устройство на територията (ЗУТ), в сила от 31.03.2001 г.).

„Начин на трайно ползване“ (конкретното предназначение) на поземлените имоти се определя с подробния устройствен план и се записва в кадастралните регистри. В територии без устройствени планове предназначението на поземлените имоти до влизането в сила на плановете се определя от фактическото им използване, освен ако използването противоречи на закон (ЗУТ, в сила от 31.03.2001 г.).

Класификаторът за начина на трайно ползване на поземлените имоти и съответните кодове са определени в Приложение № 3 към Наредба № РД-02-20-5 от 15 декември 2016 г. за съдържанието, създаването и поддържането на кадастралната карта и кадастралните регистри.

Площта на поземления имот се отнася към територията на някой от основните класове поземлени ресурси (видове територии) съобразно начина на трайно ползване на поземления имот.

Резултатите от изследването са представени на национално ниво, статистически зони, статистически райони, области и общини според актуалното административно-териториално деление към 31.12.2021 г.¹ и според Класификацията на териториалните единици за статистически цели (NUTS)².

За обобщаване на площта са определени следните по-общии видове територии:

„Урбанизирана територия“ - включва поземлените имоти за жилищни нужди, за обществени сгради и комплекси, за озеленени площи и спортни обекти, за курортнорекреационни обекти, за производствени и складови обекти както и поземлените имоти със специално предназначение и ползване.

„Територия на транспорта“ - включва площите на поземлените имоти за движение и транспортни обекти и поземлени имоти за съоръжения на проводи.

„Земеделска територия“ - включва поземлени имоти - ниви, трайни насаждения, ливади, пасища и мери.

¹ Източник: Национален регистър на населените места.

² Класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS).

„Горска територия“ - включва поземлени имоти - дървопроизводителни гори и недървопроизводителни горски площи.

„Територия, заета от води и водни обекти“ - включва поземлени имоти за водни течения, водни площи и съоръжения.

„Защитена територия“ - включва поземлени имоти за защитена природна среда и поземлени имоти за обекти на културно-историческото наследство. В тази категория, по начин на трайно ползване, попадат предимно поземлени имоти, които са държавна собственост.

„Нарушена територия“ - включва поземлени имоти за добив на полезни изкопаеми и поземлени имоти, заети от индустриални и битови отпадъци, деградирани земи.

„Непоказано“ - в тази категорията са включени всички площи без покритие с цифрова кадастрална карта. Включени са и отделни поземлени имоти от кадастралната карта, за които липсва стойност за начина на трайно ползване и за вида на територията, в която попадат.

Източници на данни

Източник на пространствените слоеве е Агенцията по геодезия, картография и кадастър:

- данни за поземлените имоти;
- детайлни граници на общините.

Метод на изчисление

Изчисленията на площите на различните видове територии са извършени върху пространствените данни от кадастралната карта, чрез средствата на ГИС в координатна система BGS2005 UTM35N.

Първоначално е извършен анализ, за да се определи площта и административно-териториалната принадлежност на териториите, за които няма покритие в кадастралната карта. Тези площи са отнесени към категория „Непоказано“.

На следваща стъпка са прекодирани стойностите за начин на трайно ползване на поземлените имоти със съответните кодове за вид територия.

Поземлените имоти без определено стопанско предназначение - скали, пясъци, сипеи, дерета, оврази, промойни и ями, както и тези със смесен или недефиниран начин на трайно ползване са прекодирани, като е използвана информацията за предназначението на територията, в която попадат, за да бъдат отнесени към съответния вид територия.

Площите на поземлените имоти са сумирани по видове територия за всяко от териториалните нива.

Допълнителна информация относно методологията и данните от изследването за баланса на територията са достъпни на сайта на НСИ (www.nsi.bg) в рубриката „Баланс на територията“ и чрез информационната система ИНФОСТАТ в тема „Многоотраслова статистика“, подтема „Регионална статистика“.